

ת"פ 3295/04/18 - מדינת ישראל נגד נעים רמדאן

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 3295-04-18 מדינת ישראל נ' רמדאן (עציר)

לפני כבוד השופטת חנה מרים לומפ

בעניין: מדינת ישראל

באמצעות ב"כ עו"ד אביעד דוויק,

פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

המאשימה

נגד

נעים רמדאן (עציר)

באמצעות ב"כ עו"ד מוחמד מחמוד

הנאשם

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע, בעקבות הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן, בעבירה של נשיאה והובלת נשק וזאת לפי סעיף 144(ב) רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **החוק**).
2. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי בתאריך 26.3.18, בשעה 18:15 או בסמוך לכך, נהג הנאשם ברכב אשר היה בשימושו באותה העת מסוג מאזדה 3 מ.ר. 83-234-56 (להלן: "הרכב") וחנה בפתחה של קופת חולים מאוחדת באל תורי 131, ירושלים (להלן: "קופת החולים").
3. באותה העת נשא הנאשם ברכבו תת מקלע מסוג עוזי (להלן: "הנשק"). בהגיעו לקופת החולים שלף הנאשם את הנשק, החזיקו בידו והציגו בפני מוחמד אללחאם ומוחמד גברין שעבדו במקום, לאחר מכן השיב את הנשק לרכב.
4. באותה העת נשא הנאשם ברצפת הרכב, בקרבת מושב הנהג, תיק ובו הנשק, שתי מחסניות בהן 15 כדורים, כת ורצועת נשק, וזאת כאשר הנאשם לא היה בעל רישיון לשאת את הנשק.
5. במסגרת הסדר הטיעון לא היתה הסכמה לעניין העונש. עם זאת, הוסכם, כי הצדדים יטענו לעונש באופן חופשי, וזאת לאחר קבלת תסקיר שירות מבחן.

תסקיר שירות מבחן

6. מתסקיר שירות המבחן מיום 4.9.18 עולה, כי הנאשם בן 25, רווק אשר השלים 12 שנות לימוד ללא תעודת בגרות. לדבריו לא השלים את הלימודים לבגרות, בשל מעצרו בעבירות אלימות וביטחון באותה העת, שבגינן נדון לשני עונשי מאסר בפועל. טרם מעצרו התגורר הנאשם עם הוריו ועבד עם אביו בתחום האינסטלציה, על מנת לסייע בפרנסת המשפחה. בד בבד עבר קורס מקצועי בתחום זה, וכן עבד כעוזר נהג בחברת "אנגל". משפחת המוצא מונה זוג הורים ו-6 ילדים. הנאשם הוא הבן הבכור. אביו עבד בתחום האינסטלציה, כאמור, אולם בעקבות מחלת הסוכרת הוא אינו עובד כיום. אמו עקרת בית.
7. עוד עולה מהתסקיר, כי מדובר במשפחה נורמטיבית, אחיו אינם מעורבים בפלילים ומגלים תפקוד נורמטיבי בהתאם לגילם. כמו כן פורט בתסקיר מצבם הבריאותי של שלושה מאחיו של הנאשם, אך מפאת צנעת הפרט לא ארחיב בעניין זה. בנוסף, עולה מהתסקיר, כי בשל מצבם הרפואי של אחיו ועיסוקם בפרנסת המשפחה ובגידול הילדים, התקשו הוריו של הנאשם להיות פנויים לצרכיו הרגשיים, ולהוות דמויות סמכותיות מציבות גבול. בעניין זה, התייחסה קצינת המבחן ליחסים בין הנאשם לאביו ולהתרשמותה מהם כמפורט בפסקה 3 עמוד 2 בתסקיר.
8. אשר לביצוע העבירה, הנאשם מצמצם את משמעותה. הנאשם מסר שרכש את הנשק מתוך תחושת סקרנות וביום האירוע היה בדרכו לזרוק את הנשק, בשל תחושת חרטה שחש. בדרכו פגש את מוחמד אללחאם ומוחמד ג'בארין והציג לפניהם את הנשק כבדיחה. הנאשם שלל כוונה לעשות שימוש בנשק, וטען שלא הייתה לו כוונה לאיים בעזרתו. הנאשם אף שלל, כי החזיק בנשק על רקע סכסוך. לנוכח התייחסותו של הנאשם, התקשתה קצינת המבחן להבין לעומק את המניע להתנהגותו. עם זאת, קצינת המבחן התרשמה מאדם בעל דפוסי התנהגות אלימים, אשר ברקע לעבירה רצון ליצר תחושת שליטה וכוחניות. עוד התרשמה קצינת המבחן, כי הנאשם התקשה להבין לעומק את משמעות מעשיו ואת השלכותיהם.
9. אשר למעצרו, קצינת המבחן לא התרשמה ממצוקה עמוקה ביחס לשהייתו במקום. היא מסרה שהנאשם סיפר לה, כי שולב בשתי קבוצות טיפוליות ועושה קורס ללימודי עברית, אך היא טרם קיבלה דיווח מגורמי הטיפול בשב"ס. הנאשם שלל אפשרות להשתלב בהליך טיפול של שירות המבחן, כאשר לדבריו הוא משולב, כאמור, בקבוצות טיפוליות במסגרת שב"ס.
10. קצינת המבחן התייחסה להרשעותיו הקודמות של הנאשם ומסרה, כי במסגרתם הופנה הנאשם לשירות המבחן לנוער. במסגרת הקשר עם שירות המבחן לנוער השתתף הנאשם בקבוצה במסגרת פיקוח מעצר בשיתוף עם מטפל באמנות מטעם עמותת "משעולים". הנאשם הקפיד להגיע למפגשים וגילה מוטיבציה ויציבות. עוד עולה מהדיווח של שירות המבחן לנוער, כי עלתה התרשמות מנער המעוניין בניהול אורח חיים נורמטיבי ובהצלחה בלימודים.
11. בסופו של יום, קצינת המבחן לא ראתה מקום להמליץ על אפיק שיקומי בעניינו של הנאשם, וסברה כי יש מקום לנקוט בענישה הרתעתית ומוחשית בדמות מאסר בפועל, שתבהיר לנאשם את חומרת מעשיו. כמו כן, המליצה על הטלת עונש של מאסר על תנאי.

טיעוני הצדדים לעונש

12. ב"כ המאשימה הדגיש בטיעונו את חומרת עבירות הנשק וציין, כי מדובר בתת מקלע ארוך ותקני, כך שפוטנציאל הנזק הצפוי ממנו הוא גבוהועשוי להיות קטלני, מה גם שהנאשם הצטייד בתחמושת מתאימה שהייתה זמינה ברכבו. הנאשם הוביל ונשא את הנשק ברכבו והגדיל לעשות כאשר הציג אותו לפני אנשים בסמוך לקופת החולים. לטענת ב"כ המאשימה מעשיו מלמדים על תעוזה. ב"כ המאשימה ביקש מבית המשפט להתעלם מהעובדות החורגות מעובדות כתב האישום המפורטות בתסקיר שירות המבחן, שלדברי הנאשם הובילו אותו לביצוע העבירה.

13. ב"כ המאשימה טען שהערכים המוגנים אשר נפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם, הם הגנה על שלמות הגוף והגנה על בטחון הציבור. עוד טען שקיים פוטנציאל פגיעה בנפש משימוש בנשק, שאין לדעת לאן יתגלגל, כפי שהמציאות מלמדת על פגיעות יום יומיות כתוצאה משימוש בנשק. ב"כ המאשימה הפנה לפסיקה בתמיכה לטענותיו. ב"כ המאשימה עתר לקביעת מתחם עונש הולם הנע בין מאסר של שלוש שנים ועד לחמש שנות מאסר בצירוף עונשים נלווים.

14. אשר לעונש המתאים, טען ב"כ המאשימה, כי מחד גיסא הנאשם הודה, לקח אחריות למעשיו, חסך זמן שיפוטי. מאידך גיסא, על אף גילו הצעיר צבר הנאשם 2 הרשעות קודמות וריצה שני עונשי מאסר ממש בשל עבירות אלימות ועבירות ביטחוניות. שירות המבחן התרשם שמדובר באדם עם דפוסי אלימות המתקשה להבין לעומק את משמעות מעשיו ואת השלכותיהם. שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו, אלא המליץ על הטלת מאסר. בנסיבות אלה סבר ב"כ המאשימה, כי יש למקם את הנאשם בחלק התחתון של המתחם אך לא בתחתיתו וביקש להטיל עליו עונש של 3.5 שנות מאסר, מאסר על תנאי וקנס משמעותי, וכן להשמיד או לחלט את הנשק. ב"כ המאשימה הגיש פסיקה לתמיכה בטענותיו.

15. מנגד, טען ב"כ הנאשם שהפסיקה אליה התייחס ב"כ המאשימה הייתה במקרים חמורים יותר, של אנשים עם עבר פלילי משמעותי או שדובר בעבירות של סחר, או במי שניהל את התיק ונשמעו ראיות. על כן, מתחם העונש שהתבקש על ידי המאשימה הוא לדידו מופרז ואינו נתמך בפסיקה. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, ציין ב"כ הנאשם שלא נעשה שימוש בנשק, לא נעברו עבירות נלוות, והעבירה אינה במדרג חומרה גבוה. על כן סבר, כי מתחם העונש ההולם נע בין 10 חודשי מאסר ועד ל-18 חודשי מאסר, וביקש שיוטל עונש בתחתית המתחם, קרי, 10 חודשי מאסר.

16. אשר לעברו הפלילי של הנאשם - הדגיש בא כוחו שמדובר בעבירות שבוצעו לפני 7 שנים עת היה הנאשם נער, ואין לתת משקל רב להרשעות אלה. עוד הוסיף ב"כ הנאשם, כי הוא הודה במעשיו בהזדמנות ראשונה וחסך זמן שיפוטי יקר.

17. הנאשם בדברו האחרון לא ביקש להוסיף על דברי בא כוחו.

מתחם העונש ההולם

18. הערכים החברתיים עליהם יש להגן מפני אלה המבצעים עבירות בנשק, הם ההגנה על שלום הציבור וביטחונו, שמירה על שלמות גופו ורכושו של אדם ומניעת פגיעה משמעותית בו כתוצאה משימוש בנשק חם, על ידי מי שאינו מיומן בכך. המחוקק ראה את עבירת נשיאת הנשק כעבירה חמורה, שהעונש הקבוע לצידה הוא עד 10 שנות מאסר.

19. בית המשפט העליון חזר פעם אחר פעם על החומרה הגלומה בעבירות נשק ועל פוטנציאל הפגיעה בנפש וברכוש שעלולים להיגרם כתוצאה מהשימוש בו, ומכאן הצורך להחמיר עם מי שמבצעים עבירות אלה. יפים הדברים שנאמרו לאחרונה בע"פ 8045/17 **בראנסי ואח' נ' מדינת ישראל** (16.8.18), מפי כב' השופט ד' מין בעניין עבירות של סחר בנשק, מהם ניתן ללמוד לעניינינו:

"פעילות של סחר בלתי חוקי בנשק אוצרת בחובה פגיעה בערכים חברתיים בעלי חשיבות רבה, בהם שלמות הגוף, חיי אדם ושלום הציבור וביטחונו. כלי הנשק שנמכרו במסגרת האישומים הם על פי טיבם כאלה שבאמצעותם ניתן בנקל לפגוע בשלמות הגוף ולגדוע חיי אדם. חומרת הנזק הנגרם בעקבות ביצוע עבירות כגון אלו מתעצמת במקרים כבעניינינו, שבהם נמכרים כלי נשק בעלי פוטנציאל פגיעה ממש, שהרי דין סחר ברובה סער, בתת-מקלע או באקדח אמין ואיכותי, אינו כדין סחר באקדח מאולתר (ראו למשל: ע"פ 1397/16 מדינת ישראל נ' חמאיל, [פורסם בנבו] פסקה 13 (12.9.2016) (להלן: עניין חמאיל); עניין חסן, פסקה 10).

החומרה היתרה הכרוכה בעבירות נשק והסיכון הנשקף מביצוען לציבור, מקבלים משנה תוקף בשים לב להיקפיה של התופעה ואופן התפשטותה. כמענה לכך, מסתמנת בפסיקה מגמה עקבית להחמיר את הענישה בגין עבירות אלו, באופן שיהלום את מידת פגיעתן בערכים המוגנים ויקדם את מיגור התופעה (עניין דהוד, פסקה 11; עניין חסן, פסקה 12; עניין עספור, פסקה 7). משכך, חרף עיקרון הענישה האינדיבידואלית והמשקל שיש ליתן לנסיבותיו האישיות של כל נאשם לגופו, בבואו לגזור את דינו של מי שהורשע בביצוע עבירות חמורות אלו, על בית המשפט לתת בכורה לשיקולי ההרתעה והאינטרס הציבורי (ע"פ 5643/14 עיסא נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (23.6.2015) (להלן: עניין עיסא), פסקה 13; עניין נפאע, פסקה 5)." (שם בפסקאות 10,11)

20. המגמה להחמיר בענישה בעבירות נשק באה לידי ביטוי בשורה ארוכה של פסקי דין שניתנו על ידי בית משפט העליון, בין היתר, בע"פ 1323/13 **רך חסן נגד מדינת ישראל** (5.6.13), שם קבעה כבוד השופטת ארבל:

"נוכח היקפן המתרחב של עבירות המבוצעות בנשק בכלל וסחר בנשק בפרט, וזמינותו המדאיגה של נשק בלתי חוקי במחוזותינו, התעורר הצורך להחמיר בעונשי המאסר המוטלים בעבירות אלה. אכן, "התגלגלותם" של כלי נשק מיד ליד ללא פיקוח עלול להוביל להגעתם בדרך לא דרך לגורמים פליליים ועוינים. אין לדעת מה יעלה בגורלם של כלי נשק אלה

ולאילו תוצאות הרסניות יובילו - בסכסוך ברחוב, בקטטה בין ניצים ואף בתוך המשפחה פנימה. הסכנה הנשקפת לציבור כתוצאה מעבירות אלה, לצד המימדים שאליהם הגיעו, מחייבים לתת ביטוי הולם וכבד משקל להגנה על הערך החברתי שנפגע כתוצאה מפעילות עבריינית זאת, הגנה על שלום הציבור מפני פגיעות בגוף או בנפש, ולהחמיר את עונשי המאסר המוטלים בגין פעילות עבריינית זאת, בהדרגה".

21. מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות בנשק הינה מגוונת, והיא תלויה בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה. כך למשל -

בע"פ 135/17 **מדינת ישראל נ' סמי בסל** (8.3.17) קיבל בית המשפט העליון את ערעורה של המדינה על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, במסגרתו הושת על הנאשם 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בגין ביצוע עבירות של החזקה ונשיאת נשק לפי סעיף 144(א) ו-144(ב) לחוק העונשין וגזר עליו 18 חודשי מאסר. במקרה דנן הנאשם היה כבן 20, צבר לחובתו הרשעה אחת בעבירת איומים ושבל"ר, החזיק בתת מקלע ומחסנית והסתירם בשביל קרוב משפחתו, למשך שבוע ימים, שבסופם העבירם לאחר, אשר קנה את הנשק והמחסנית מקרוב משפחתו של הנאשם.

בע"פ 7552/14 **יוסף אגבאריה נ' מדינת ישראל** (23.6.15) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב, במסגרתו הושת על המערער עונש מאסר בן 32 חודשי מאסר בפועל, בגין עבירה של סחר בנשק (אקדח) שבוצע בצוותא, וכן עבירה של הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו ועבירת איומים.

בע"פ 2186/13 **עקול נגד מ"י** (18.2.14), בית המשפט העליון לא התערב במתחם ענישה של 24 עד 48 חודשי מאסר שנקבע בבית המשפט המחוזי בחיפה, בגין עבירות של נשיאת נשק וסחר בנשק (אקדח, מחסנית וכדורים) לסוכן משטרה.

בע"פ 526/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (12.03.14) הנאשם הורשע בעבירות החזקת נשק וסחר בנשק, בבית המשפט המחוזי בבאר שבע (אקדח ומחסנית). הושת עליו 22 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון קיבל את ערעור הנאשם על חומרת העונש והפחית את עונשו ל-16 חודשי מאסר בפועל נוכח פוטנציאל שיקומי גבוה במיוחד.

בע"פ 4945/13 **מדינת ישראל נ' סלימאן** (19.1.14) נקבע מדרג חומרה לעבירות הנשק השונות, כאשר עבירת הסחר מצויה ברף העליון. עבירת נשיאת והובלת הנשק נמצאת ברף הבינוני. עבירת רכישת נשק ואביזר נשק, נמצאת ברף התחתון של עבירות הנשק. באותו האירוע נקבע מתחם בשל עבירות של נשיאת והובלת נשק וכן רכישת אביזר של נשק שנע בין 12 ל-36 חודשי מאסר. שם דובר בנשק מסוג קרל גוסטב עם מחסנית וכדורים, וכן הנאשם בדק את תקינות הנשק כאשר ירה כדור בודד. בסופו של יום, בית משפט חרג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, והטיל שישה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, שם דובר בצעיר שהיה בן 19 בעת ביצוע העבירות, והנסיבות שהובילו לביצוע העבירות היה פחד וחשש לחייו. גם במסגרת פסק דין זה חזר בית המשפט העליון והדגיש, כי כלל בעבירות מסוג זה לא ניתן להסתפק בעונש של מאסר בעבודות שירות, אלא ראוי להטיל עונש של מאסר שירוצה בבית הכלא, מאחורי סורג וברח.

22. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 ט' לחוק), שקלתי, כי מדובר בעבירה שבוצעה תוך תכנון מוקדם. הנאשם נסע ברכבו עם נשק ומחסניות עם תחמושת מתאימה, הוא יצא עם הנשק מהרכב ולא הסס להציגו לאחרים במקום ציבורי. עוד התחשבתי בכך שעסקינן בתת מקלע תיקני, המאפשר ירי לטווח רחוק המיועד לפי טיבו ומהותו לפגיעה משמעותית באדם, והוא בעל פוטנציאל קטילה של ממש. בכך, חמור עניינו של הנאשם ממקרה של נשיאת נשק בעל קנה קצר, מסוג אקדח. הנאשם החזיק בתחמושת זמינה לשימוש בסמוך לנשק ויש בכך חומרה נוספת. מנגד, לא נגרם נזק ממשי בגין העבירה בה הורשע הנאשם וכן הנאשם לא עשה שימוש בנשק, כך שמידת הפגיעה בערך המוגן היתה בעוצמה בינונית. בהקשר זה יוער, כי לא נתתי משקל לאמור בתסקיר שירות המבחן באשר לנסיבות ביצוע העבירה, ומתחם העונש ההולם מתבסס על עובדות כתב האישום בלבד.

23. לאחר שבחנתי את הערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירות שלפני, את נסיבות ביצוע העבירות ואת מדיניות הענישה הנהוגה, הגעתי לכלל מסקנה כי מתחם העונש ההולם את העבירות שלפני, נע בין עונש של מאסר לתקופה של 18 חודשי מאסר בפועל לבין עונש של 36 חודשי מאסר בפועל, זאת לצד רכיבי ענישה נלווים.

סוגיית הסטייה מן מהמתחם

24. במקרה דנן, לא קיימים שיקולים אשר מצדיקים סטייה מהמתחם, לחומרה או לקולא. שיקול ההגנה על שלום הציבור אינו מצדיק החמרה בעונשו של הנאשם ואין המלצה שיקומית בעניינו, כך שהשיקול השיקומי אינו מצדיק הקלה בעונשו.

העונש המתאים

25. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 יא'). במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת לנסיבות הבאות:

א. הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו; הנאשם בן 25, בן למשפחה נורמטיבית, מנהל אורח חיים נורמטיבי, רווק שעבד לפרנסתו טרם מעצרו. אחיו של הנאשם סובלים מבעיות רפואיות וכך גם אביו, ומשפחתו מסתייעת בו לצורכי פרנסתה. הנאשם שהה במעצר במשך למעלה משישה חודשים, וידוע כי תנאי מעצר קשים מתנאי מאסר.

ב. נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו; הנאשם לקח אחריות למעשיו בהזדמנות ראשונה ועל כן חסך זמן שיפוטי משמעותי. לדברי הנאשם הוא עובר טיפול במסגרת מעצרו. מנגד, הנאשם לא הפנים את חומרת מעשיו ואת השלכותיהם, אין המלצה שיקומית בעניינו ושירות המבחן סבר שהוא בעל דפוסים אלימים.

ג. עברו הפלילי של הנאשם או העדרו; הנאשם צבר לחובתו שתי הרשעות קודמות כנער (בשנת 2011) בעבירות אלימות ובטחון, שבגין ריצה עונשי מאסר קצרים.

26. עוד יש לתת דגש לשיקולי הרתעת הרבים, כפי שהדגיש כב' השופט שוהם בע"פ 7502/12 עת חזר על ההלכה שנקבעה ברע"פ 2718/04 אבו דאחל נ' מדינת ישראל :

"הסכנה הטמונה בעבירה החמורה של החזקת נשק מצדיקה הטלת עונשי מאסר לריצוי בפועל גם על מי שזו עבירתו הראשונה. בבוא בית המשפט לשקול את הענישה בעבירות מסוג זה, עליו לתת משקל נכבד יותר לאינטרס הציבורי ולצורך להרתיע עבריינים בכוח מלבצע עבירות דומות, על פני הנסיבות האישיות של העבריין" (וראו גם, ע"פ 6583/06 אדהאם נ' מדינת ישראל (5.12.2006); ע"פ 2839/05 אל קאדר נ' מדינת ישראל (17.11.2005))."

27. באיזון בין השיקולים השונים סבורני, כי יש לגזור על הנאשם עונש מאסר בחלק התחתון של המתחם, בהתחשב בכך שהוא אדם צעיר, הרשעתו האחרונה היא מלפני 7 שנים ומאז הוא מנהל אורח חיים נורמטיבי ומסייע בפרנסת בני משפחתו. אולם לא מצאתי להטיל עונש ברף הנמוך, וזאת בהתחשב בהמלצת שירות המבחן, כי יש מקום לנקוט בענישה הרתעתית ומוחשית בדמות מאסר בפועל, שתבהיר לנאשם את חומרת מעשיו, ובהתחשב בכך שמדובר במי שצבר לחובתו שתי הרשעות קודמות, עבר הליך שיקומי בעבר, ולמרות זאת חזר לבצע עבירה, וזה יהיה לו מאסרו השלישי.

28. לאור כל האמור לעיל, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים כדלהלן:

א. 22 חודשי מאסר, שירוצו מיום מעצרו 26.3.18.

ב. 10 חודשי מאסר. הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך שנתיים מיום שחרורו על עבירות בנשק מסוג פשע.

ג. 5 חודשי מאסר. הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך שנתיים מיום שחרורו על עבירות בנשק מסוג עוון.

ד. לנוכח תקופת המאסר ואופייה של העבירה לא מצאתי שיש מקום להטיל קנס.

ה. הנשק יושמד או יחולט בהתאם להחלטת הרשם.

המזכירות תשלח את העתק גזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ו' חשוון תשע"ט, 15 אוקטובר 2018, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.